

Promo-LEX: Lideri politici naționali implicați activ în campania pentru alegerile locale noi din 19 mai 2013

Prezentul raport cuprinde perioada 1 – 17 mai 2013, descrie contextul electoral și reflectă principalele evoluții în campania electorală, prestația concurenților electorali inclusiv sub aspect al finanțării campaniei. La fel atrage atenția la prestația autorităților publice locale și electorale, raportate la prevederile cadrului normativ și limitele prescrise de timp.

Efortul de monitorizare a constatat că APL a respectat în mare parte prevederile legislației electorale privind oferirea spațiilor pentru afișaj electoral dar și a localurilor/spațiilor publice pentru organizarea întâlnirilor electorale. APL a manifestat comportament echilibrat și a tins să creeze condiții egale pentru concurenții electorali. Totuși, efortul de monitorizare a observat cazuri în care APL au oferit spațiile pentru întruniri electorale fără a încheia contracte în acest sens cu concurenții.

Observatorii au constatat neutralitatea membrilor organelor electorale și o prestare conștientă a atribuțiilor funcționale. Urmare a cursurilor de instruire organizate de organele electorale ierarhic superioare funcționarii electorali aplică în mare parte uniform prevederile generale ale legislației electorale. Totuși, s-au raportat cazuri de interpretări neuniforme și înțelegere superficială a normelor legale ce țin de aplicarea sancțiunilor pentru situații de presupuse cazuri de utilizare a resurselor administrative, utilizarea materialelor publicitare nemarcate și plasarea lor în spații interzise, prezentarea rapoartelor financiare de

către concurenții electorali.

Efortul de monitorizare Promo-LEX a constatat în această perioadă o campanie electorală deosebit de dinamică și activă. Candidații din localități au fost susținuți masiv de către miniștri și deputați, reprezentanți ai APL raionale. Au fost constatate cazuri în care lideri politici de nivel național au mers din ușă în ușă pentru a face campanie electorală. Practic în toate localitățile, majoritatea concurenților electorali au distribuit și au plasat afișaj electoral, au organizat întâlniri cu alegătorii. Unii concurenți electorali au organizat evenimente de amploare în localități, de genul concertelor electorale, multe din acestea cu participarea liderilor de nivel raional și național și a numelor sonore din sfera muzicală. Concurenții electorali s-au antrenat în organizarea acțiunilor de salubritate, reparație a diferitor obiecte de menire social-culturală, au oferit diferite cadouri electorale etc.

Totuși, efortul de monitorizare Promo-LEX, rămâne în continuare deosebit de îngrijorat față de eschivarea concurenților electorali în declararea tuturor mijloacelor financiare utilizate în campanie și utilizarea resurselor administrative, utilizarea afișelor electorale nemarcate și plasarea acestora în spații interzise. Promo-LEX face apel către concurenții electorali, partidele politice și liderii acestora să respecte prevederile legislației electorale ce vizează susținerea financiară a campaniilor electorale în limitele plafoanelor financiare prestabilite de CEC.

În context, Promo-LEX invită toți concurenții electorali să reflecte în rapoartele financiare toate cheltuielile suportate pentru organizarea concertelor electorale, acțiunilor sociale și de salubritate organizate, transport și editarea materialelor de agitație electorală etc. Pe de altă parte, Promo-LEX solicită organelor electorale să fie mai prudenți la verificarea rapoartelor financiare și respectarea plafoanelor maxime de cheltuieli pentru fiecare localitate în parte.

Totodată, observatorii salută tentativele concurenților electorali de a contesta acțiunile neloiale ale altor concurenți, inclusiv prin solicitarea de a fi excluși din cursa electorală din motive care țin de utilizarea resurselor administrative, raportarea financiară neadecvată și utilizarea afișelor electorale nemarcate corespunzător etc.

Efortul de monitorizare Promo-LEX menționează necesitatea de implicare continuă și mai activă a presei locale și regionale în reflectarea campaniei electorale. În special rolul mass-media poate fi remarcat la prezentarea activității administrației electorale, a informațiilor despre concurenți și finanțării campaniilor acestora, precum și a organizării dezbaterilor electorale.

Proiectul „Monitorizarea alegerilor locale noi din 19 mai 2013” beneficiază de asistență financiară din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI). Opiniile exprimate în prezentul raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Raportul integral este disponibil [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Iulia Munteanu, Ofițer de Presă, Tel (22) 450024 , GSM: 069072579, e-mail: pr@promolex.md

---

RAPORT nr.2 Monitorizarea alegerilor locale noi din 19

mai 2013

REPORT No.2
Monitoring New Local Elections
of 19 May 2013
Monitoring Period: 1-17 May 2013

1 SUMMARY

The present report covers the period between 1 and 17 May 2013. It reflects the electoral context and major developments in the electoral campaign and describes the performance of electoral contestants, including with regard to campaign financing. The report also focuses on the performance of the local public authorities and electoral bodies in terms of respecting the regulatory framework and the established thresholds.

The monitoring effort found that local public authorities had largely followed the electoral legislation, providing sites for posting electoral advertisements material, as well as public premises/spaces for organizing campaign rallies. Local authorities adopted a balanced approach and aimed to create equal conditions for all the contestants. However, the monitoring effort registered cases in which local administrations provided spaces for election rallies without issuing proper contracts with the contestants.

Observers noted the majority of members of electoral administrations who performed their functions with diligence. After receiving training in courses organized by the higher level electoral bodies, election administration officials applied the general provisions of the election law in a largely consistent manner. However, there have been reports of inconsistent interpretation and superficial understanding of the legal rules related to penalties for cases of illegal misuse of public resources, use of unmarked campaigning materials and their posting in unsupervised places, as well as the contestants' failure to present proper financial reports.

The Promo-LEX monitoring team found that, in the reported period, the campaign was particularly dynamic and diverse. In all the towns, electoral contestants distributed leaflets, posted electoral ads and held campaign rallies. Some candidates organized major events in their towns, such as electoral concerts, many of them featuring district-level and national leaders of their respective political parties. Contestants organized waste collection activities, helped repair various roads and cultural sites, and offered various electoral gifts. Promo-LEX remains particularly concerned with the candidates' failure to fully disclose funds used in the campaign, the use of administrative resources, the use of unmarked election posters and posting electoral ads in unsupervised places.

In this regard, Promo-LEX calls all electoral contestants to reflect in their financial reports all costs incurred by organizing election events, social and waste collection activities, rent of transport and publishing campaign materials, etc. In the same time, Promo-LEX calls electoral administrations to pay particular attention in checking the contestants' financial reports and see that spending ceilings for each locality are respected.

However, observers welcome some candidates' attempts to challenge the unfair actions of other contestants, including their demand that the latter be excluded from the race by using administrative resources, inadequate financial reporting, improper use of election posters, etc.

The Promo-LEX monitoring effort notes the need for a continuous and active citizen involvement of the local and regional media in covering the electoral campaign. The role of the media refers to particular

Promo-LEX: Campanie electorala cu cheltuieli evidente dar fara rapoarte financiare

La 02 mai 2013, Asociația Promo-LEX în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte „Coaliția 2009” a lansat primul raport privind monitorizarea alegerilor locale noi din 19 mai 2013. Raportul reprezintă o analiză a constatărilor efortului de monitorizare Promo-LEX în perioada 7 – 30 aprilie 2013.

Raportul constată că organele electorale au fost constituite, în mare parte, în termenele stabilite de lege și au dat dovadă de comportament echitabil față de concurenții electorali. Pe

de altă parte, observatorii au constatat cazuri izolate de agitație electorală înaintea înregistrării în calitate de candidat la organele electorale.

Efortul de monitorizare Promo-LEX se arată îngrijorat de faptul că, o mare parte din cetățenii cu drept de vot care dețin pașapoarte de tip ex-sovietic, urmare a modificărilor legislative operate pe parcursul campaniei electorale vor fi limitați în exercitarea dreptului la vot în cadrul alegerilor locale noi din 19 mai 2013. Promo-LEX rămâne a fi îngrijorată de oferirea cadourilor electorale de către candidați sau în favoarea acestora precum și de utilizarea resurselor administrative.

O altă îngrijorare a observatorilor Promo-LEX este carența legală privind aspecte ce țin de finanțarea campaniilor electorale și în consecință obscuritatea finanțării campaniilor electorale în cele cinci localități. În acest context, Efortul de monitorizare atrage atenția că pe parcursul perioadei de raportare nici un candidat nu a raportat deschiderea contului bancar cu mențiunea „Fond electoral” la organele electorale de circumscripție și nici un concurent electoral (partid politic) nu a raportat deschiderea conturilor bancare respective CEC. Pe de altă parte, observatorii Promo-LEX au constatat efectuarea cheltuielilor de către candidați și în favoarea acestora, în special legate de publicitate electorală, transport, evenimente publice, concerte electorale. În context, Promo-LEX rămâne îngrijorată de apatia organelor electorale în vederea curmării acestor practici negative.

Potrivit recomandărilor Raportului organele electorale și concurenții electorali, administrația publică centrală și locală ar trebui să informeze cât mai pe larg cetățenii care dețin încă pașapoarte de tip ex-sovietic despre necesitatea de a le schimba pentru ași putea exercita dreptul de vot la 19 mai 2013. De asemenea, organele electorale ar trebui să solicite insistent concurenților electorali să se conformeze

cerințelor de raportare financiară și să cerceteze cazurile raportate de susținere financiară directă și indirectă a campaniilor electorale desfășurate de concurenți până la 30 aprilie 2013, iar după caz să aplice sancțiunile corespunzătoare.

Proiectul „Monitorizarea alegerilor locale noi din 19 mai 2013” beneficiază de asistență financiară din partea National Democratic Institute for International Affairs (NDI). Opiniile exprimate în prezentul raport aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Varianta integrală a raportului este disponibilă [aici](#).

Pentru mai multe detalii, contactați: Iulia Munteanu, Ofițer de Presă

Tel: (22) 450024, GSM: 069072579, e-mail: pr@promolex.md

RAPORT nr.1 Monitorizarea alegerilor locale noi din 19 mai 2013

REPORT No.1
Monitoring New Local Elections
of 16 May 2010
Monitoring Period: 7-30 April 2010

Summary

Monitoring of new local elections, scheduled for May 16, 2010 will be held in five localities, namely: Clătusea village in the rayon of Anassai Noi, Măntu village in Cahul, Olăpaua village in Soldanesti and Văcoș village in Soroca (mayor elections), and Mărcușeni de Jos village from the rayon of Rîmnic (election of the local council).

During the monitoring period, Promo-LEX observers found that local authorities tended to act within the laws set by the electoral law and took action to create equal conditions for all candidates. With a few exceptions, they also provided sufficient logistical support to the electoral bodies.

The electoral bodies were formed largely by the deadline set by law and showed a fair behavior towards the contestants.

In most localities, there was no standardized approach for the development, management, splitting and verification of voter lists. On the other hand, no impediments were posed to the observers when checking the accessibility of the voters' lists. Regarding to the electoral lists, the Promo-LEX monitoring effort is concerned with the fact that, following changes in the electoral legislation which were made during the election campaign, many voters holding ex-servicio passports will be limited in their right to vote in the new local elections of 16 May 2010.

The monitoring period started with the first signs of campaign activities. Observers noted isolated cases of campaigning before the candidates registered with the election bodies. Promo-LEX remains concerned with the practice of gift giving in behalf of electoral candidates or in their favor, and with the use of administrative resources.

A further concern of Promo-LEX observers refers to the absence of clear legal provisions regarding campaign financing and, in consequence, the obscure funding of electoral campaigns in the localities where elections will be held. In this context, the monitoring effort notes that during the reporting period no candidate declared about opening a bank account specifically for "election funds" to the circumscription electoral bodies, and any candidate (or political party) reported opening such bank accounts to the CEC. On the other hand, Promo-LEX observers noted evidence of campaign expenses by candidates or in their favor, particularly in political advertising, transportation, public events and electoral concerns. In this context, Promo-LEX remains concerned with the failure of electoral bodies to deter such negative practices.

Raport de monitorizare a alegerilor locale noi din 16 mai 2010

Raport de monitorizare a alegerilor locale noi din 16 mai 2010

Promo-LEX salută atenția acordată de administrația electorală (CEC) scrutinului din localitatea Sîngera, unde s-au organizat activități masive de educație electorală, colaborare intensivă cu mass-media națională și observatori, monitorizarea directă de către membrii CEC a organizării alegerilor, și utilizarea tehnologiilor noi pentru organizarea procesului electoral. Într-același rând, Promo-LEX este îngrijorată de nivelul scăzut de atenție acordat de către administrația electorală celorlalte localități monitorizate, iar unele secții de votare au activat în condiții de infrastructură inadecvate; observatorii au constatat pene la rețelele de curent electric și cele telefonice.

Promo-LEX a constatat multiple devieri de la legislație electorală și alte deficiențe ce țin de organizare bună a alegerilor. Totodată, cu toate că raportul dat include o abordare critică a unor probleme în organizarea alegerilor, Promo-LEX conștientizează că administrația electorală (CEC) depune eforturi considerabile întru crearea practicilor bune de organizare a scrutinului. Promo-LEX propune o colaborare constructivă între organizații de monitorizare și administrație electorală întru consolidarea atât a acestor practice cât și a încrederii cetățenilor în întregul proces electoral.

Au fost observate deficiențe ce țin de interpretarea legislației în vigoare. Observatorii Promo-LEX au raportat că au fost deschise secții de votare pentru mai mult de 3000

alegători, care este mărimea maximă permisă de lege pentru o secție de votare. Pe când Codul Electoral este interpretabil la capitolul specificării exacte a noțiunii de „partid reprezentat în Parlament”, cel puțin două formațiuni politice reprezentate în Parlament (MAE și MU-EM) nu au fost reprezentate în organele electorale în scrutinul din 16 mai 2010.

De asemenea, unele organe electorale au îndeplinit mai puțin sârguincios îndatoririle sale. Datorită păstrării listelor electorale în birouri ale autorităților, alegătorii au acces parțial limitat pentru verificarea acestora. Organele electorale, cu mici excepții, nu au organizat campanii de educație civică privind procedura de votare, iar materialele informative de acest gen nu ajunseseră de la CEC la majoritatea circumscripțiilor electorale. Operatorii care testează registrul electronic au asistat toată ziua la procedurile electorale, contrar legislației în vigoare. Unii membri ai birourilor electorale, au permis votarea alegătorilor în lipsa actelor de identitate. Calitatea listelor electorale continuă să fie o problemă, fiind constatate cazuri în care persoanele cu drept de vot nu s-au regăsit în listele electorale, ori datele lor de identificare erau introduse incorect. Multiple secții de votare au primit buletine de vot insuficiente în raport cu alegătorii incluși în listele electorale.

Concurenții electorali practică în continuare plasarea publicității electorale în locuri interzise, precum și în perioada de “tăcere electorală”. O parte din partidele parlamentare nu și-au realizat dreptul de a delega membri în birourile electorale.

Alegătorii continuă masiv să profite de posibilitatea de a vota la domiciliu, fără a justifica suficient această solicitare. Într-aceleși timp alegătorii din circumscripția electorală Sîngera s-au arătat sceptici față de votul prin intermediul Internetului.

Promo-LEX a elaborat și o serie de îngrijorări ca urmare a celor constatate. Promo-LEX se arată îngrijorată de prevederile legale interpretabile privind constituirea consiliilor electorale de circumscripție și birourilor electorale ale secțiilor de votare, precum și de implicarea persoanelor neautorizate în procedurile electorale și față de calitatea listelor electorale. Asociația este îngrijorată de indiferența alegătorilor față de calitatea listelor electorale; totodată alegătorii profită prea mult de posibilitatea exagerat de liberă de a vota la domiciliu. Asociația este îngrijorată de onestitatea concurenților electorali față de plasarea publicității electorale precum și de realizarea dreptului, dar și a obligației morale, de a delega membri în organele electorale a partidelor reprezentate în Parlament.

Asociația Promo-LEX a monitorizat, în perioada 10 – 15 mai 2010, alegerile locale noi în 5 localități din cele 15 în care s-a desfășurat scrutinul. Localitățile au fost alese în baza criteriilor de mărime și diversitate, precum urmează or. Sîngera, mun. Chișinău; sat. Ruseștii Noi, r-ul Ialoveni; sat. Cărpineni, r-l Hîncești; și sat. Congaz și sat. Copceac, UTA Găgăuzia. De asemenea în ziua de 16 mai 2010, echipele mobile ale observatorilor Promo-LEX au monitorizat scrutinul în toate secțiile de votare în care s-au desfășurat alegerile locale noi. Constatările Promo-LEX reflectă situația în localitățile monitorizate și nu pot fi indicative pentru întreaga țară însă îngrijorările sunt formulate astfel încât să fie relevante pentru procesul electoral la nivel național.

În circumscripția electorală Sîngera, pentru a doua oară în istoria scrutinelor electorale din Republica Moldova, a fost decisă testarea registrului electronic al alegătorilor și, suplimentar, testarea votării prin Internet. Promo-LEX a monitorizat și prima testare a registrului electronic, din 15 noiembrie 2009, și a elaborat în acest sens un raport cu principalele constatări și îngrijorări.

